

VEĆU INTERDISCIPLINARNIH STUDIJA UNIVERZITETA UMETNOSTI,
SENATU UNIVERZITETA UMETNOSTI
Kosančićev venac 29, 11000 Beograd

Izveštaj komisije za ocenu i odbranu doktorskog umetničkog projekta

**„KREVET ZA TROJE“ – interaktivne pozorišne predstave po motivima istoimene
drame Milorada Pavića,**

kandidatkinje Ivane Tomić

Veće interdisciplinarnih doktorskih studija Univerziteta umetnosti u Beogradu, donelo je odluku o formiranju Komisije za odbranu i ocenu ovog doktorskog umetničkog projekta, u sledećem sastavu:

- Ivana Vujić Kominac, redovni profesor FDU, mentor projekta
- Ivan Pravdić, doktor umetnosti, redovni profesor Akademije umetnosti u Novom Sadu
- Milanka Berberović, profesor emeritus UU
- Svetozar Rapajić, profesor emeritus UU
- Aleksandra Jovanić, doktor umetnosti, docent FLU

Na osnovu uvida u realizovan praktični deo projekta, kao i pisanu eksplikaciju, komisija podnosi Veću interdisciplinarnih studija Univerziteta umetnosti u Beogradu sledeći

I Z V E Š T A J :

BIOGRAFIJA KANDIDATKINJE

Ivana Tomić (rođ.Stanković) rođena je 1987.godine u Užicu, gde je završila osnovnu i Srednju Umetničku školu. Diplomirala je 2009.godine na Visokoj tekstilnoj strukovnoj školi za dizajn, tehnologiju i menadžment u Beogradu, na smeru *Dizajn tekstila i odeće*, sa prosečnom ocenom 9,87. Potom 2012.godine završava Fakultet primenjenih umetnosti, smer *Scenski kostim*, u klasi docenta Svetlane Cvijanović, sa prosečnom ocenom 9,20.

Učestvovala je na 17 grupnih i jednoj samostalnoj izložbi. Autor je kostima za 13 pozorišnih predstava, kao i za jedan dugometražni igrani film, jednu veb seriju i dva kratka filma. Radila je kao asistent kostimografa na 4 pozorišne predstave i 2 igrana filma. Izlagala je na 4 modne revije i učestvovala na više radionica i edukativno-kreativnih projekata.

Zaposlena je na Visokoj tekstilnoj strukovnoj školi za dizajn, tehnologiju i menadžment u Beogradu od 2013.godine, u zvanju asistenta za predmete koji pripadaju užoj umetničkoj oblasti *Dizajn tekstila i odeće – kostim*.

Od 2015.godine je član ULUPUDS-a.

ANALIZA DOKTORSKOG UMETNIČKOG PROJEKTA

Pisani deo doktorskog umetničkog projekta „*Krevet za troje*“ interaktivne pozorišne predstave, Ivane Tomić, sadrži 157 strana i podeljen je na nekoliko celina. Posle uvoda (str.6), sledi poglavlje *O PAVIĆU* (str.7 – 32), zatim poglavlje pod nazivom *O INTERAKTIVNOM POZORIŠTU I HIPERDRAMAMA* (str.32 – 56), metodološka razmatranja (str.57), teoretski okvir rada (str. 58 – 89), analiza praktičnog dela rada (str.89 – 128) i Zaključak (str.129 – 131). Zatim sledi bibliografija i vebografija, kao i biografija autorke. Slede - Izjava o autorstvu, Izjava o istovetnosti štampane i elektronske verzije doktorskog umetničkog projekta i Izjava o korišćenju. Na samom kraju nalaze se priloge :

- Odobrenje Jasmine Mihajlović za korišćenje autorskih prava
- Ugovor o saradnji sa Centrom za kulturu „Vlada Divljan“
- PRESS CLIPPING
- Skice kostima i inspiracije za likove

U pisanom radu, u poglavlju pod nazivom *O PAVIĆU*, kandidatkinja daje prikaz Pavićeve interaktivne književnosti, povezujući je sa ergodičkom književnošću i hipertekstom. Analizira fenomen „otvorenog dela“ i pravi paralelu između Pavićeve književnosti i dela Umberta Eka i Borhesa. Govoreći o izmeštenoj poziciji čitaoca kod Pavića, pojavom digitalne književnosti, ta aktivnost čitaoca se naročito uzdiže na novi nivo. U saglasju sa novom čitalačkom erom, taj isti čitalac ili korisnik, dobija neslućene slobode i domete čitanja. Zanimljivo je da i sam Pavić insistira na terminima *korisnik* i *korišćenje*, kada su u pitanju njegova dela.

Kroz analizu književnog opusa Milorada Pavića, kandidatkinja izdvaja motive koji se, kao zajednički imenitelji, ponavljaju u „Krevetu za troje“ i drugim Pavićevim delima, predstavljajući tabelarno dobijene rezultate.

U poglavlju *O INTERAKTIVNOM POZORIŠTU*, kandidatkinja daje kratak pregled istorije pozorišta 20.veka, izdvajajući pravce i autore koji su uticali na njenu ličnost i stvaranje doktorskog umetničkog projekta, sa posebnim osvrtom na delovanje Augusta Boala. Jedna od popularnih tehnika Boalovog pozorišta je – *igra*. Imperativ za sve vrste igara su sloboda i kreativnost, ali igre takođe sadrže i jasna pravila koja treba slediti.

U prethodnim poglavljima objašnjen je pojam *hiperteksta* i *hiperbeletristike*, koji se prenosi u pozorište kroz relativno novu formu, a to je *hiperdrama*. Hiperdrama je dramska forma nastala korišćenjem hiperteksta. S obzirom na format u kome su napisane Pavićeve drame, format hiperteksta, mogle bi se takođe svrstati u hiperdrame. Na kraju ovog poglavlja, kandidatkinja govori o Pavićevom angažmanu u pozorištu, ponajmanje domaćem, duhovito praveći paralelu sa sopstvenom predstavom.

U poglavlju *METODOLOŠKA RAZMATRANJA* (str.57), ona izlaže metode istraživačkog procesa kojima se služila tokom nastajanje predstave, ne vezujući se samo za jednu, već kombinujući nekoliko metoda i pristupa radu.

TEORETSKI OKVIR RADA prilazi temi braka, porodice, muško-ženskog principa i odnosa uopšte, sa više različitih aspekata – psihološkog, filozofskog, sociološkog, religijsko-mitološkog i astrološkog. U psihološkom pristupu oslanja se na Jungovu teoriju o animusu i animi; u oblasti filozofije, na humanističku filozofiju Eriha Froma; sociološka građa obuhvata autore od Simon de Bovoar, do Rozalind Majers; religijski aspekt analizira i poredi sve velike monoteističke religije i njihov odnos prema ženi; dok se astrološki bavi uticajem alternativnih nauka i ezoterije.

Praktični deo rada Ivane Tomić predstavlja interaktivna pozorišna predstava pod nazivom „Krevet za troje“; koja je imala premijeru 10. 11. 2019.godine, na sceni „Stamenković“ Centra za kulturu *Vlada Divljan*, u Beogradu. Ovom predstavom je ujedno obeleženo i 10 godina od smrti i 90 godina od rođenja Milorada Pavića.

ANALIZA PRAKTIČNOG RADA podeljena je na četiri faze:

- razvojnu fazu
- pripremnu fazu ili *predprodukciju*
- fazu postavljanja ili *produkciju*
- postprodukciju

U ovom poglavlju kandidatkinja rekonstruiše genezu svog rada – od prvobitne zamisli, sazrevanja ideje, istraživanja, preko spremanja projekta za praktičnu realizaciju, formiranja kreativnog tima, prikupljanja sredstava neophodnih za izvođenje, kao i suočavanja sa problemima i prevazilaženjem istih. Najsloženija faza je svakako faza postavljanja predstave, ili produkcija, gde autorka piše o svim činiocima ovog višemedijskog dela - o samom tekstualnom predlošku, o sižeju i žanru predstave, likovima, kostimu , scenografiji, muzici i režiji uopšte.

Zanimljivo umetničko-marketinški potez je *donatorsko veče*, organizovano 10 dana pre premijere predstave, u cilju promocije ali i skupljanja dodatnih sredstava za realizaciju predstave. Ono je realizovano u Beogradskom marketu, urbanom, jedinstvenom prostoru na Dorćolu, sa mnoštvom zanimljivih resursa. Koncept donatorske večeri je zamišljen i izveden kao javno čitanje drame, sa interaktivnim elementima. Ono je bilo „predstava u malom“, performans i višemedijsko delo za sebe.

U zaključku (str.129) kandidatkinja govori o ličnoj simbolici i važnosti ovog rada za nju samu, o sublimaciji ličnih, kreativnih i profesionalnih aspekata u stvaranju ovog višemedijskog dela.

OCENA OSTVARENIH REZULTATA

_Doktorski umetnički projekat Ivane Tomić, *Krevet za troje*, čiji je centralni segmet istoimena pozorišna predstava, jeste složeno višemedijsko ostvarenje. Kandidatkinja je u potpunosti ostvarila ciljeve i očekivane rezultate istraživanja u okviru dokorskog umetničkog projekta. Rezultat ovog istraživanja predstavlja predstava, koja daje značajan doprinos pozorišnoj umetnosti Srbije. Ovaj Pavićev tekst je prvi put postavljen u našoj zemlji, a na taj način su obeležena i dva važna jubileja – 10 godina od smrti i 90 godina od rođenja Milorada Pavića.

Pored kostimografije, koja joj je primarna delatnost, kandidatkinja se postavlja kao kompletan autor projekta, učestvujući i u režiji, dramaturgiji teksta, vizuelnim rešenjima, a u velikoj meri i u produkciji i organizaciji predstave. Polazne ideje i umetničke premise, empirijski su ostvarene kroz saradnju sa drugim autorima, učesnicima na ovom projektu.

Pisani deo rada veoma jasno i precizno opisuje ceo misaoni tok, sredstva i metodologiju rada, kao i celokupan proces stvaranja pozorišne predstave.

Komisija smatra da je Ivana Tomić postigla značajne rezultate u oblasti istraživanja umetničkih i izražajnih mogućnosti kroz proces stvaranja interaktivnog pozorišta, i visoko ih ocenjuje.

KRITIČKI OSVRT

„*Krevet za troje*“, interaktivna pozorišna predstava, je rezultat dugotrajnog umetničkog istraživanja autorke. Tokom realizacije ovog projekta, autorka je nailazila na brojne umetničke i praktične prepreke i dileme, ali uz pomoć saradnika, uspela je da inovativno savlada većinu zahteva. Stalnim promišljanjem i ispitivanjem mogućnosti, Ivana Tomić je došla do optimalnog i funkcionalnog rešenja, uspešno ostvarujući sintezu različitih medija u pozorišnom okruženju. Kandidatkinja je tokom rada na projektu bila kritički orjentisana, otvoreno je iznosila svoje umetničke i istraživačke dileme i vodila svojevrsan kreativni monolog, tražeći najbolja rešenja. Njen otvoren i ličan stil pisanja daje poseban pečat teorijskoj eksplikaciji.

Sagledavajući postignute praktične rezultate, kao i pisanu eksplikaciju, može se zaključiti da je kandidatkinja Ivana Tomić hrabro zakoračila u višemedijski umetnički prostor.

ZAKLJUČAK KOMISIJE

Doktorski umetnički projekat Ivane Tomić, ***Krevet za troje* – interaktivna pozorišna predstava po motivima istoimene drame Milorada Pavića**, predstavlja višemedijski autorski čin velike složenosti. Komisija zaključuje da je kandidatkinja Ivana Tomić u praktičnom delu projekta, uspešno izvršila sintezu različitih medija, stvarajući kompleksno dramsko delo. Pisani deo rada donosi opsežnu samorefleksiju i nudi podsticajnu platformu za dalja istraživanja u ovoj oblasti.

Na osnovu svega navedenog, komisija zaključuje da doktorski umetnički projekat Ivane Tomić, *Krevet za troje*, zadovoljava sve kriterijume, te stoga predlaže Veću interdisciplinarnih studija i Senatu univerziteta umetnosti da usvoje ovaj izveštaj i da odobre dalju proceduru odbrane dokorskog umetničkog projekta.

Komisija za ocenu i odbranu doktorskog umetničkog projekta:

dr um. Ivan Pravdić, van.prof. AUNS, Novi Sad

dr um. Aleksandra Jovanić, docent, FLU, Beograd

prof. emeritus Univerziteta umetnosti, Svetozar Rapajić

prof. emeritus Univerziteta umetnosti, Milanka Berberović

mentor projekta, Ivana Vujić Kominac, red.prof. FDU, Beograd